

NÁZEV ŠKOLY: GYMNÁZIUM JOSEFA JUNGMANNA, LITOMĚŘICE,
Svojsíkova 1, příspěvková organizace

ČÍSLO PROJEKTU: CZ.1.07/1.5.00/34.1082

NÁZEV MATERIÁLU: VY_32_INOVACE_6B_18_Římské domy

TÉMA SADY: Antické reálie

ROČNÍK: 3. a 4. ročník, oktáva

DATUM VZNIKU: únor 2014

AUTOR: Vladimíra Hávová

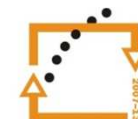
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ANOTACE

Materiál je určen pro výklad antických reálií v samostatném semináři nebo jako součásti výuky latiny.

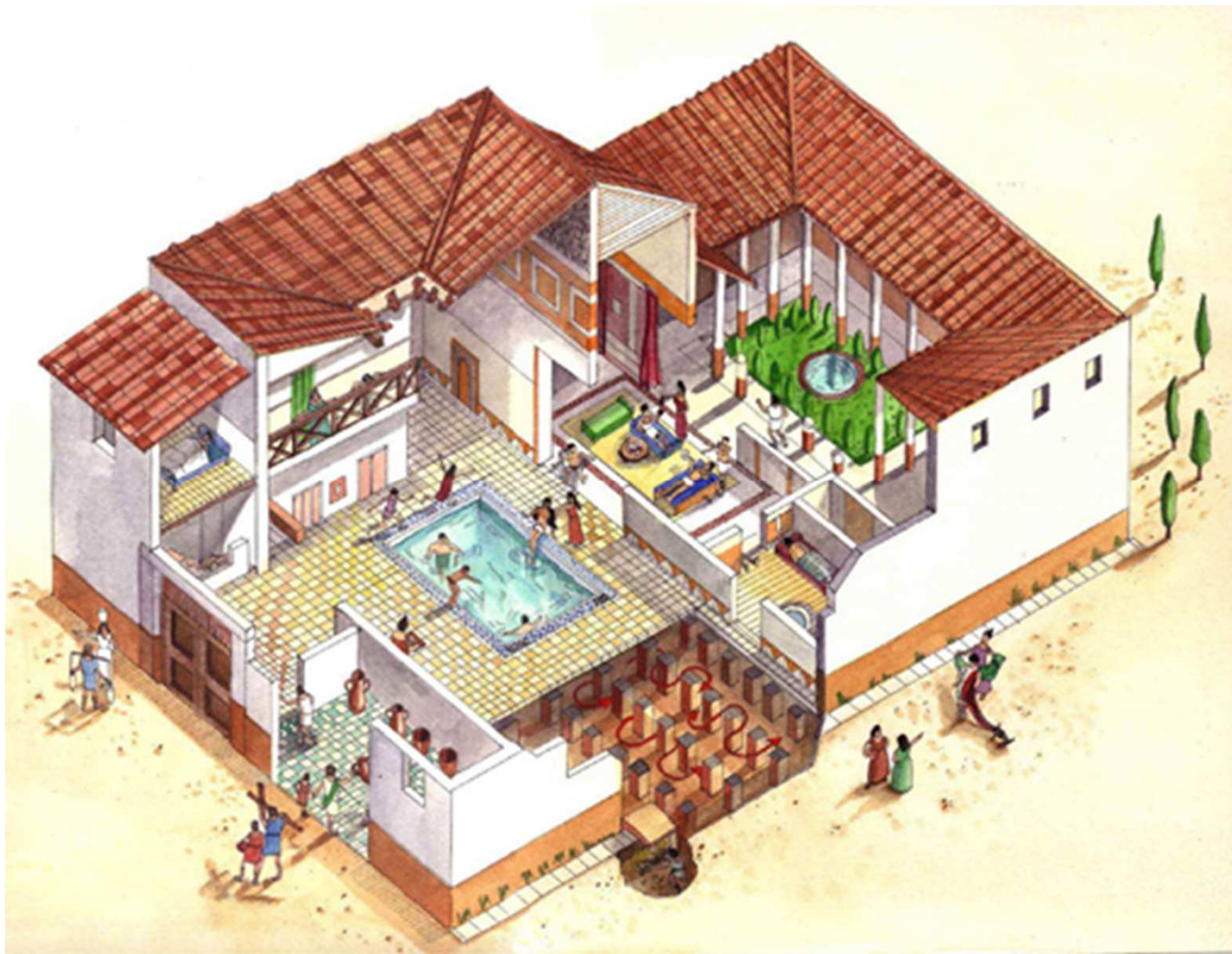
Studenti získají informace o bydlení v Římě, o činžovních a soukromých domech.

Výklad navíc rozšiřuje i studentovu latinskou slovní zásobu (latinské termíny jsou zvýrazněny barevně). V závěru prezentace jsou uvedena latinsky psaná živá slova, citáty či slavné výroky týkající se tématu.

Prezentace s výkladem zabere jednu vyučovací hodinu.

Studenti propojí nové informace se znalostmi z historie.

Římské domy

Římské domy

Římské domy soukromé

Římské domy činžovní

Římské domy

Většina obyvatel velkých měst žila v **domech činžovních – insulae**. Ty patřily soukromým majitelům, kteří pronajímali jednotlivé byty.

Domy byly vícepatrové. V přízemí bývaly dílny, obchody a hospůdky.

Okna domů byla malá, bez skel, krytá dřevěnou deskou nebo slídou. Schody vedly zvenčí.

Byty byly vybaveny jednoduše, většinou bez vody, příslušenství, dokonce i bez kuchyně.

Římské domy

Lidé bydlící v činžovních domech trávili většinu času mimo domov, v bytech pouze přespávali. Stravovali se v hospůdkách nebo v jídelnách spojených s lázněmi, kam chodili denně kvůli hygieně i zábavě.

Římské domy

Soukromé domy si mohli dovolit pouze nejbohatší Římané. Domy byly rozlehlé. Jejich půdorys měl 800 - 900 m².

Dům míval 4 hlavní části:

vestibulum – vchod, vstupní chodba

cavaedium / atrium – ústřední hlavní část domu

tablinum – jídelna

dvůr – kolem něj stály hospodářské budovy

Na dvůr navazovala okrasná zahrada určená pro odpočinek.

Římské domy

Vestibulum

Vstupní chodba byla zdobena sloupy a sochami. Podlaha byla tvořena mozaikou, většinou v ní byl vyskládán nápis **Cave canem** (střež se psa). Nad vstupem býval nápis s majitelovým jménem nebo pozdravem.

Římské domy

Cavaedium / atrium

Největší místnost v domě byla obklopena dalšími malými místnostmi, většinou ložnicemi a zásobárnami, a osvětlována otvorem ve střeše, kterým stékala dešťová voda do nádrže (**impluvium**) uprostřed.

V atriu býval krb, rodinný oltář, stoly, pohovky, skříně a truhly, stav...

Atrium sloužilo jako pracovna, jídelna, obývací a přijímací místnost.

Atrium bylo zdobeno dle vkusu a možností majitele – malby, mozaiky, zrcadla, mramor, dřevorezby...

Římské domy

Tablinum

Tablinum navazovalo na atrium, bylo naproti vestibula a z něj vedly dveře rovnou na dvůr či do zahrady. K tablinu byla často připojena veranda, jež sloužila hlavně v létě jako jídelna. Tablinum bývalo zdobeno obrazy předků.

Římské domy

Dvůr a zahrada

Kolem dvoru byly umístěny hospodářské místnosti – kolny (**horrea**), stáje (**stabula**), sýpky (**granaria**) aj.

Dvůr byl často obklopen sloupovím (**peristylum**).

Zahrada byla zdobena sochami, vzácnými květinami a stromy, fontánami a altány. Sloužila převážně k odpočinku.

Římské domy

Vybavení soukromých domů se značně lišilo od vybavení domů činžovních.

Soukromé domy byly napojeny na kanalizaci a jejich součástí byla koupelna (menší lázně).

V soukromých domech se topilo. Bohatší si zřizovali ústřední topení horkým vzduchem rozvedeným rourami pod podlahou.

Bohatí si mohli dovolit i skleněnou výplň do oken.

V soukromých domech se svítilo voskovými a lojovými svíčkami nebo umělecky vyvedenými olejovými lampami.

Římské domy

V soukromých domech se svítilo voskovými a lojovými svíčkami nebo umělecky vyvedenými olejovými lampami.

Římské domy

Villa rustica
větší statek na venkově

Villa urbana
letní sídlo Římanů
postavené v horách
nebo u moře

Římské domy

Domus propria, domus optima.

Nejlepším domem je vlastní dům. Můj dům, můj hrad.

Quilibet est rex in domo sua.

Každý je ve svém domě králem.

Domi manere convenit felicibus.

Šťastným lidem vyhovuje prolévat doma. Všude dobře doma nejlíp.

Římské domy

Zdroje:

ČERMÁK, J., ČERMÁKOVÁ, K. *Slovník latinských citátů*. 1. vyd. Praha : Euromedia Group, 2005. ISBN 80-242-1372-9.

KUBELKA, V. *Římské reálie a literatura*. Uherské Hradiště : vl. nákladem, 1898.

KUŽÁKOVÁ, E., MOUCHOVÁ, B., SLABOCHOVÁ, D. *Linguae Latinae studeamus*. 1. vyd. Praha : Ewa edition, 1998. ISBN 80-85764-25-3.

MOUCHOVÁ, B., KUŽÁKOVÁ, E., MAREK, V. *Disco latine I*. 1. vyd. Praha : Scientia, 1995. ISBN 80-7183-045-3.

Římské domy

Obrázky:

AUTOR NEUVEDEN. *gstatic.com* [online]. [cit. 18.3.2014]. Dostupný na WWW:

<https://encrypted-tbn1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcSd24MkyU0kEUcwVK7msV5GIYgKzCipRM MKuNafvNL3BZ2tc4lwuVR86Mkp>

AUTOR NEUVEDEN. *gstatic.com* [online]. [cit. 18.3.2014]. Dostupný na WWW:

<https://encrypted-tbn1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcTW0FTFcGntkfE1sYxQTIgxHc3VDpvzUKoNC20JjRJbYueYdZvweo807g>

AUTOR NEUVEDEN. *cuni.cz* [online]. [cit. 18.3.2014]. Dostupný na WWW:

<http://old.prf.cuni.cz/intervalla/galerie3.htm>

AUTOR NEUVEDEN. *wikipedia.org* [online]. [cit. 18.3.2014]. Dostupný na WWW:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Cave_canem

AUTOR NEUVEDEN. *sweb.cz* [online]. [cit. 18.3.2014]. Dostupný na WWW:

http://ateliercadovi.sweb.cz/keramicke_lampy_svicny_adventni.htm

AUTOR NEUVEDEN. *wikimedia.org* [online]. [cit. 18.3.2014]. Dostupný na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Carnuntum_Stadtvilla_01.jpg